

Stärka rådens delaktighet i nämndprocessen

Presentation om förbättringsarbete och studie för pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor

Järva stadsdelsförvaltning

September 2026

Varför är rådens delaktighet viktig?

- Råden ska ges möjlighet till delaktighet och påverkan

Men när arbetet började såg vi att:

- Råden ofta kom in sent i processen
 - Det saknades en gemensam struktur i förvaltningen
 - Återkopplingen i enskilda frågor var otydlig
 - Involveringen blev beroende av enskilda tjänstepersoner
-
- Rådens delaktighet identifierades därför som ett utvecklingsområde i Järvas arbete med lokal demokratiutveckling.
 - Rådens delaktighet handlar både om demokrati, kvalitet och tillgänglighet i beslutsfattandet.

Delaktighet leder inte automatiskt till påverkan

Rätt tidpunkt

**Kunskap behöver
tas på allvar**

**Organisationen
måste kunna ta
emot kunskapen**

När blir delaktighet meningsfull?

Att få möjlighet att säga vad man tycker är inte samma sak som att få möjlighet att påverka.

När kommer rådet in?

Vad händer med synpunkterna?

Får rådet veta vad de ledde till?

Meningsfull delaktighet = möjlighet att bidra + möjlighet att påverka + återkoppling

Vad ville vi förändra?

Målet

Att skapa en strukturerad process där råden involveras och får återkoppling i beredningen av nämndärenden.

Det vi ville uppnå

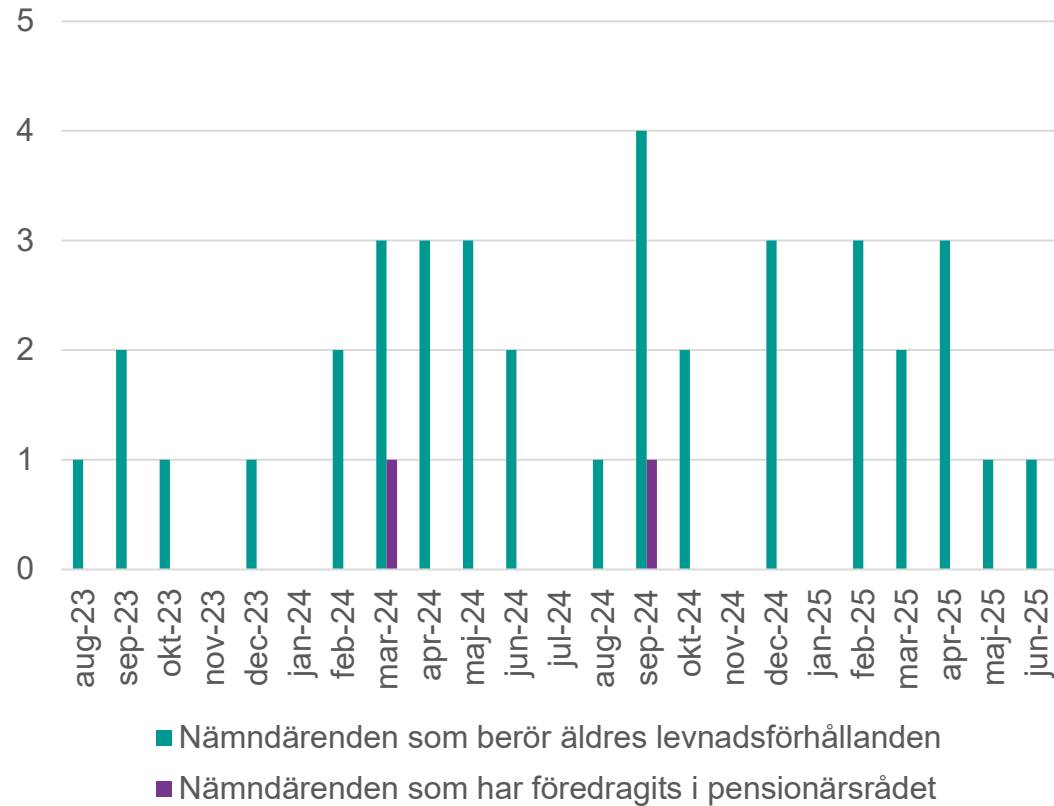

Vad gjorde vi?

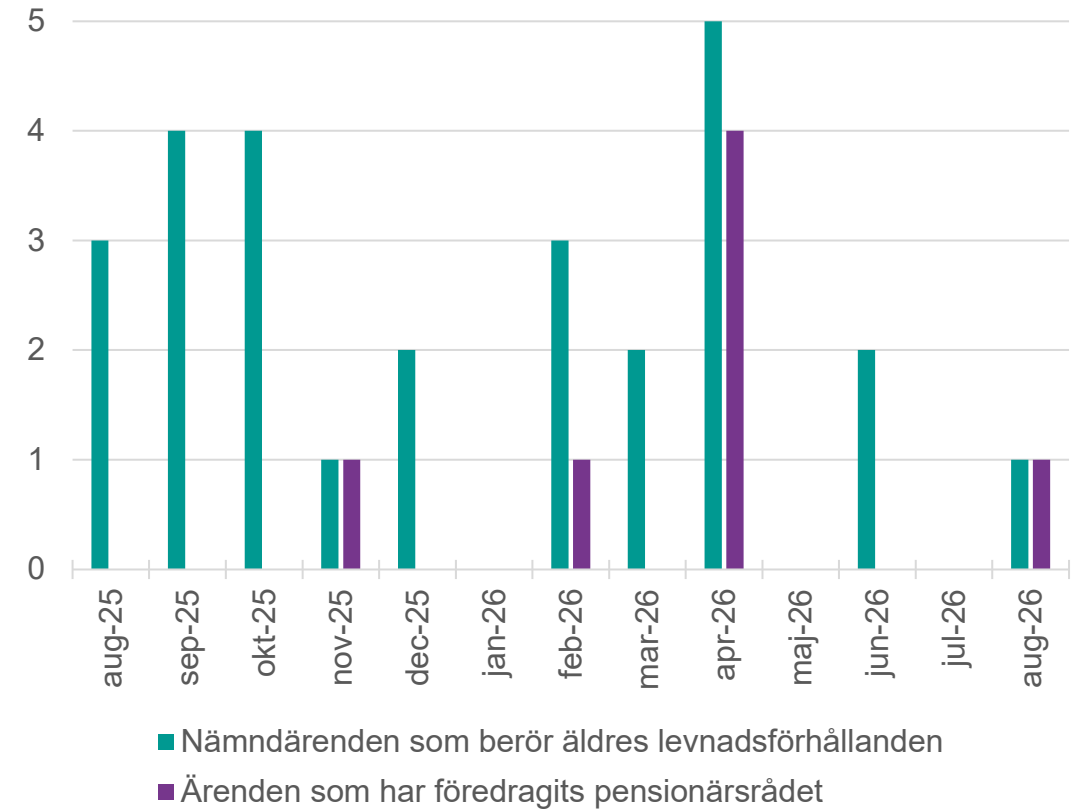
Vi arbetade med tre delar

1. Tillgängliga underlag. Stöd för att göra materialet lättare att ta del av.
2. Tidigare involvering. Stöd till tjänstepersoner för att identifiera när och hur råden ska involveras.
3. Återkoppling. En tydligare struktur för vad som händer med rådets synpunkter.

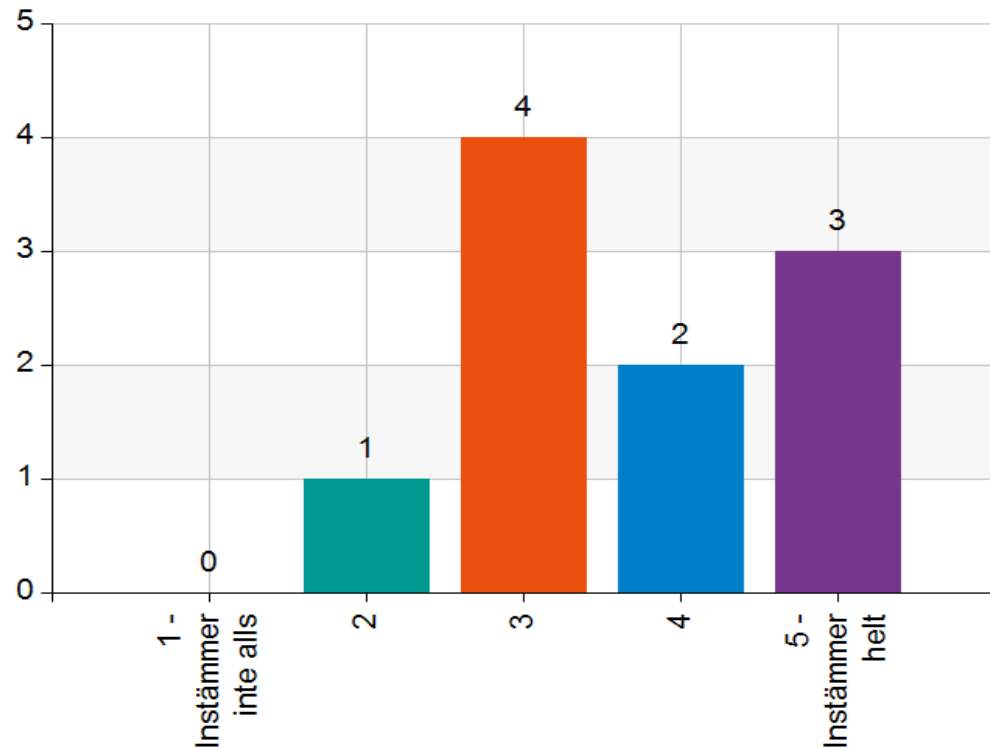
Vad hände i praktiken?

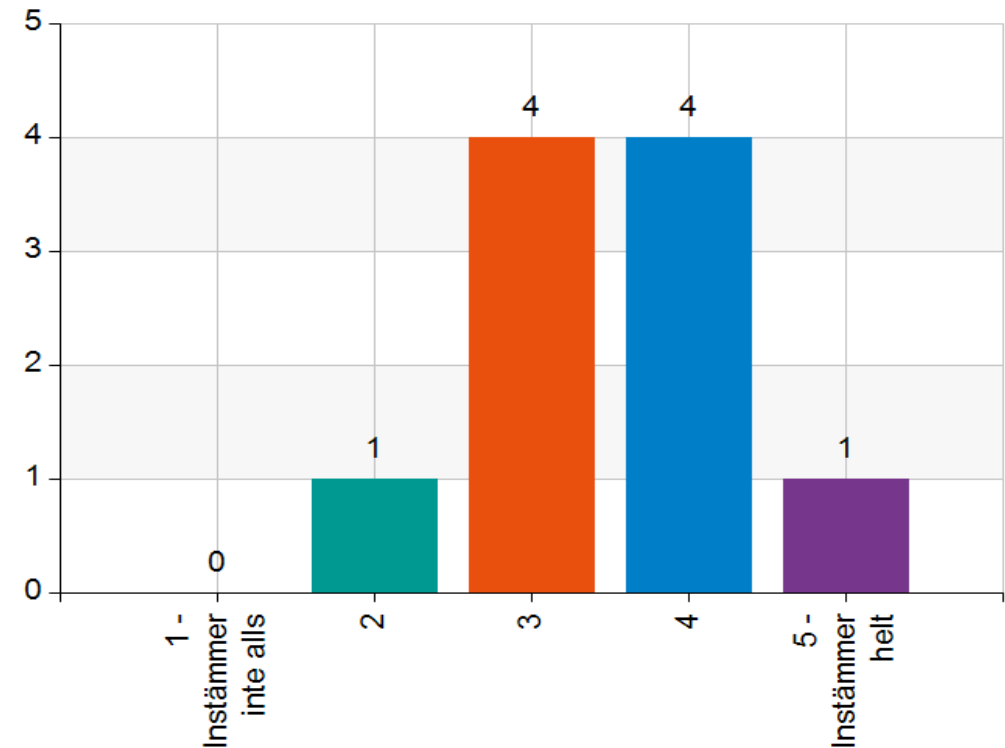
Fler relevanta ärenden började tas till rådet före beslut – men arbetssättet behöver fortsätta etableras.

Rådens samlade bild

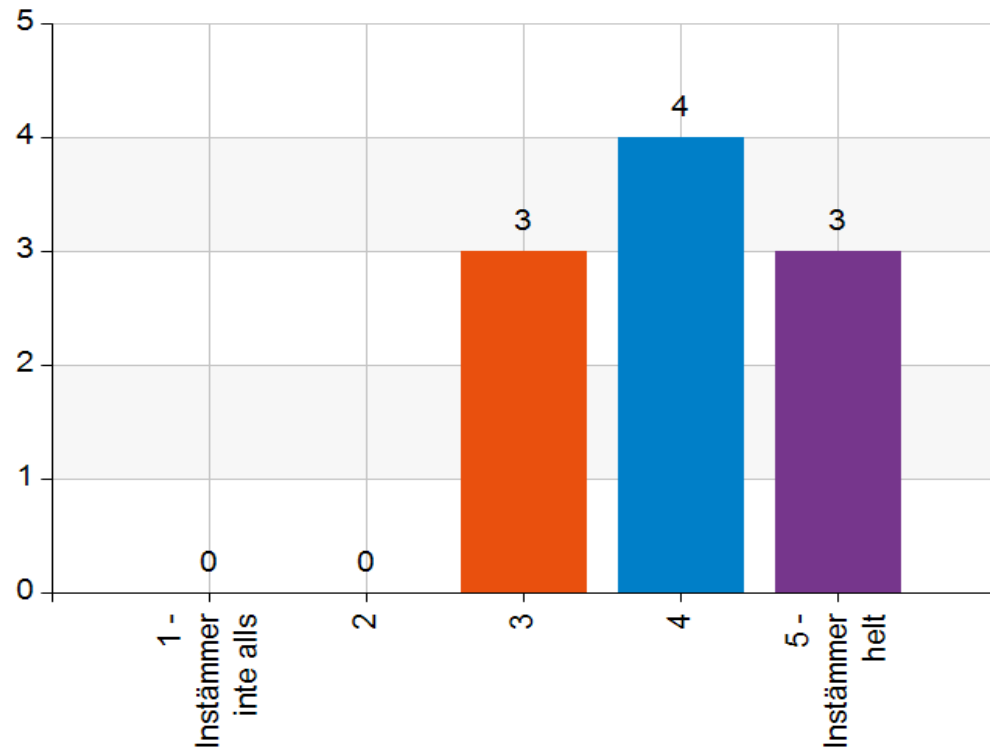

Jag får information i tillräckligt god tid inför möten

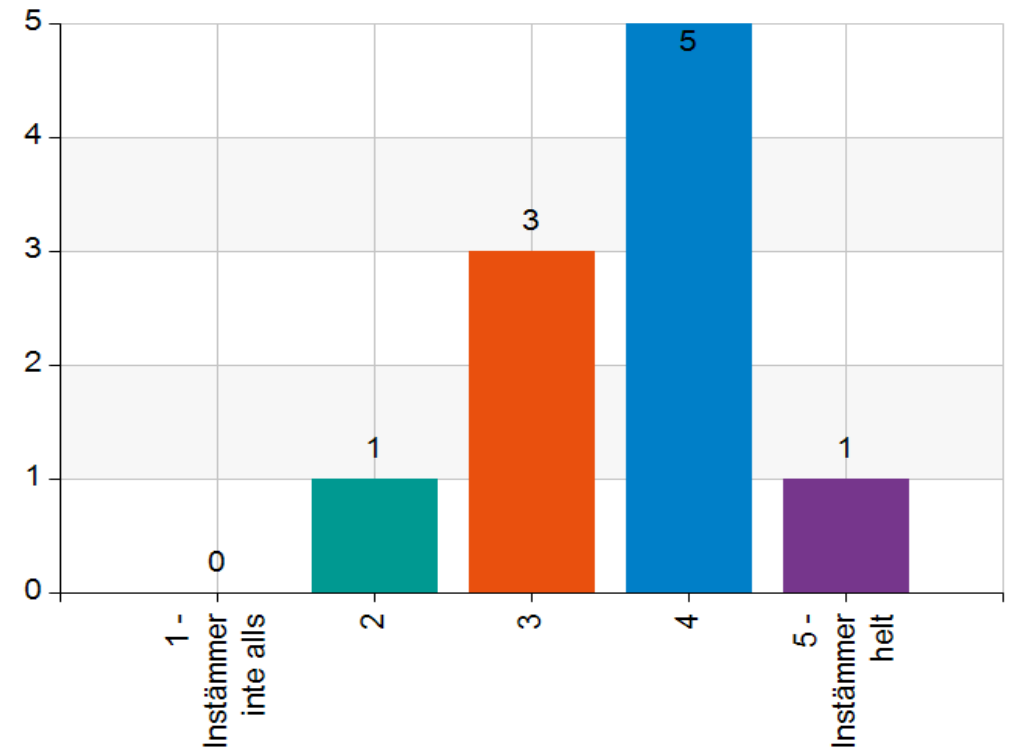

Underlagen är tydliga och begripliga

Rådens samlade bild

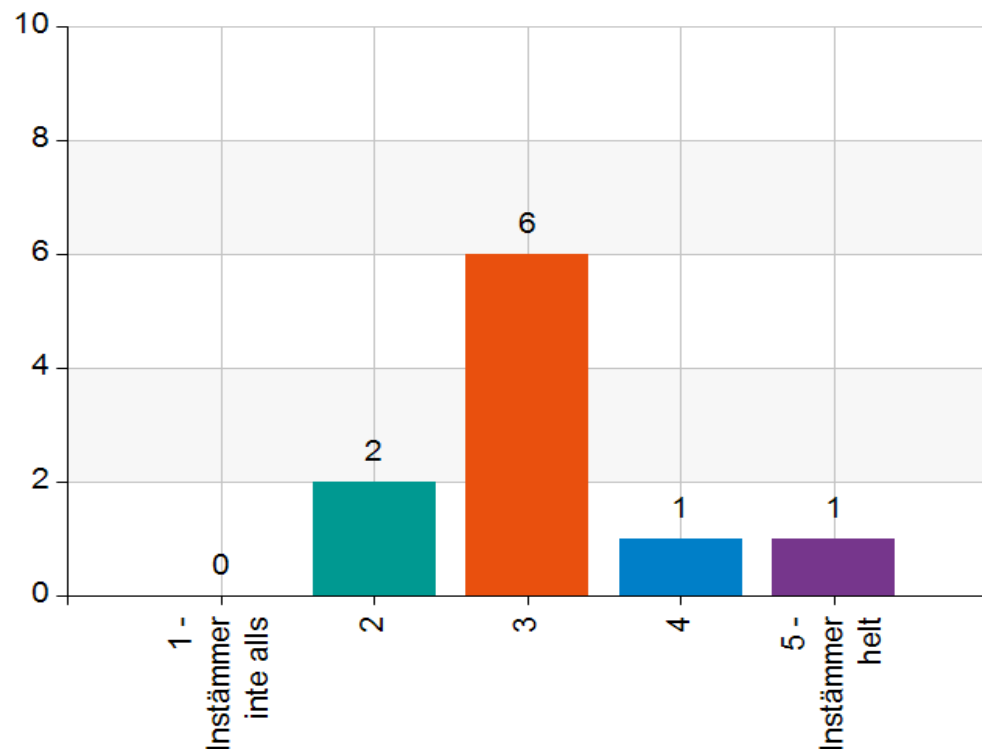

Jag förstår vilka frågor som rådet kan påverka

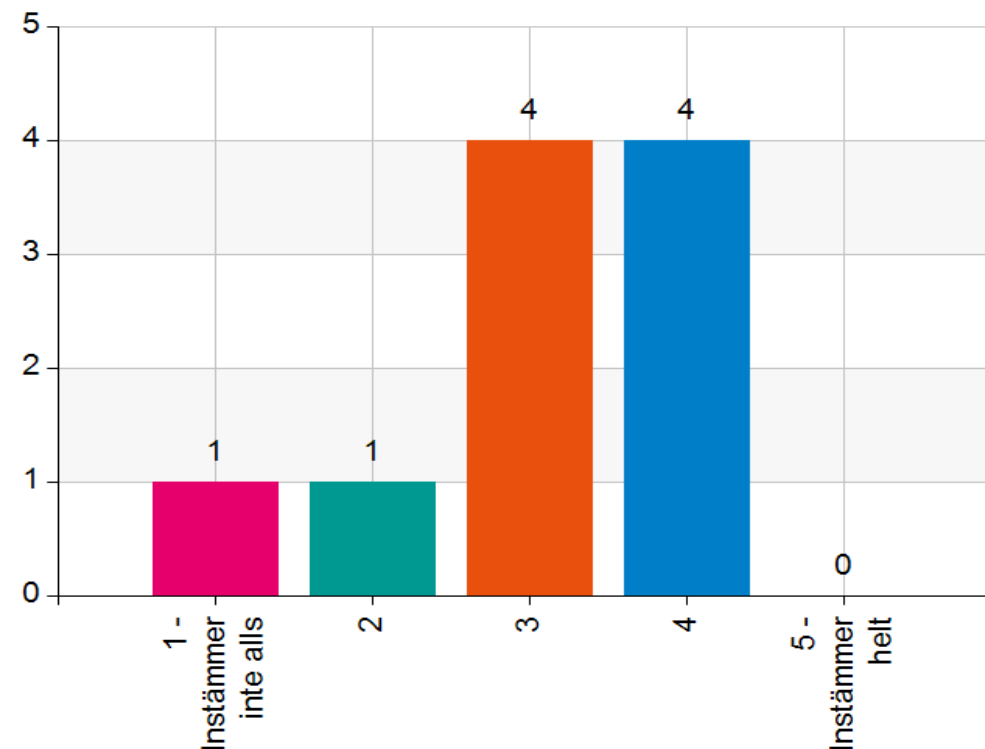

Jag upplever att rådets synpunkter efterfrågas

Rådets samlade bild

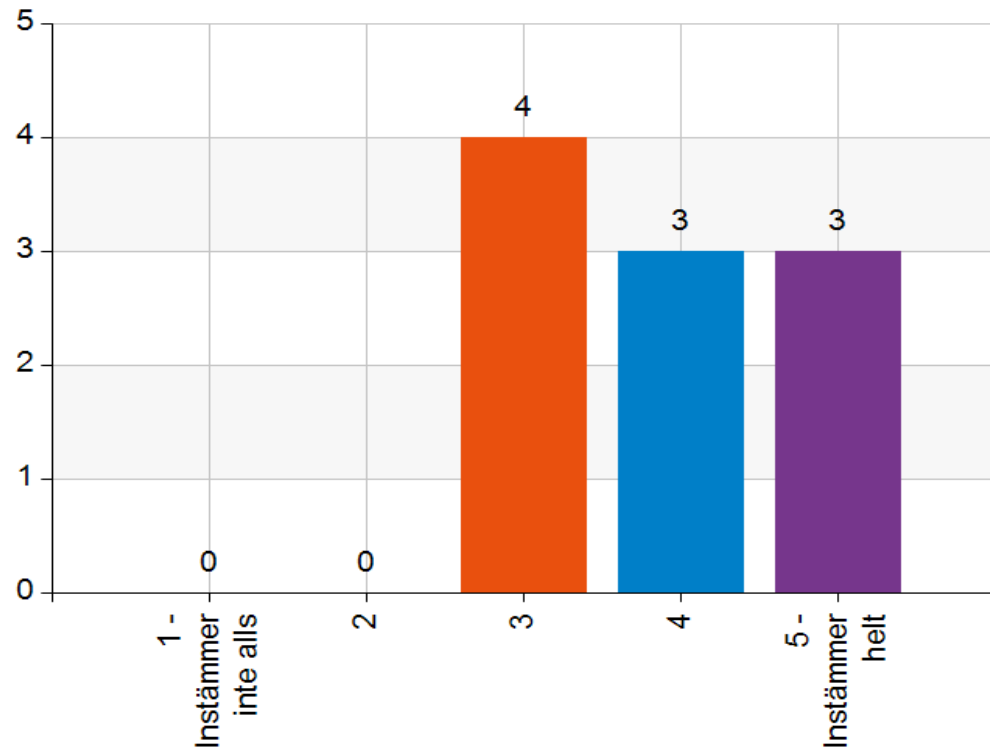

Jag upplever att rådets synpunkter tas tillvara i processen

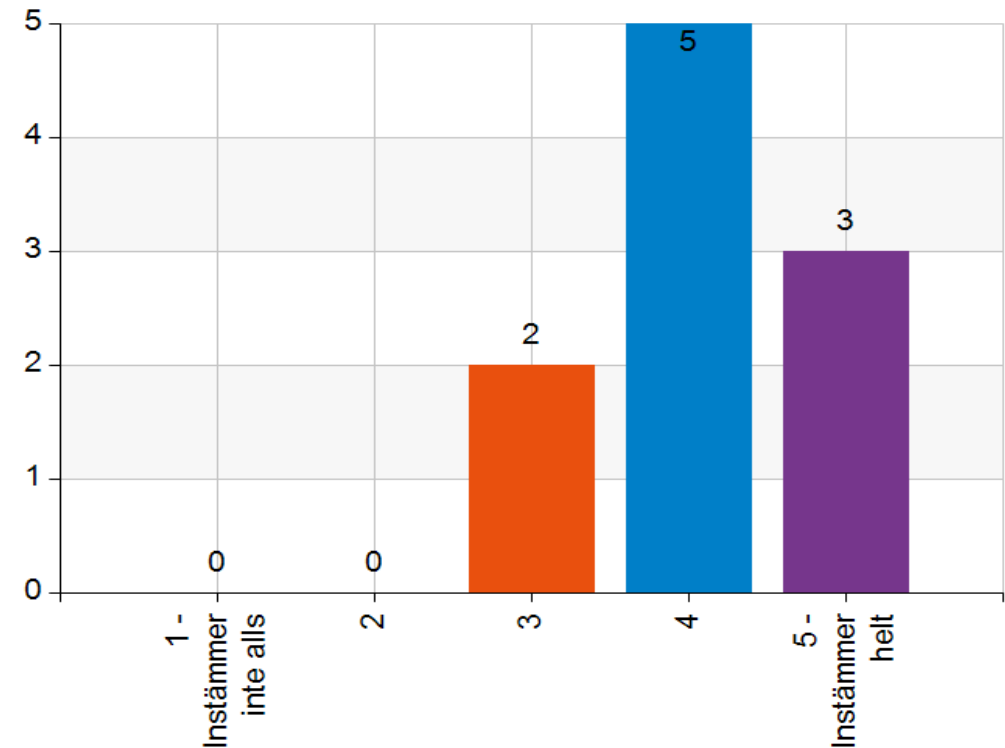

Jag upplever att rådet kommer in i processen i rätt skede

Rådens samlade bild

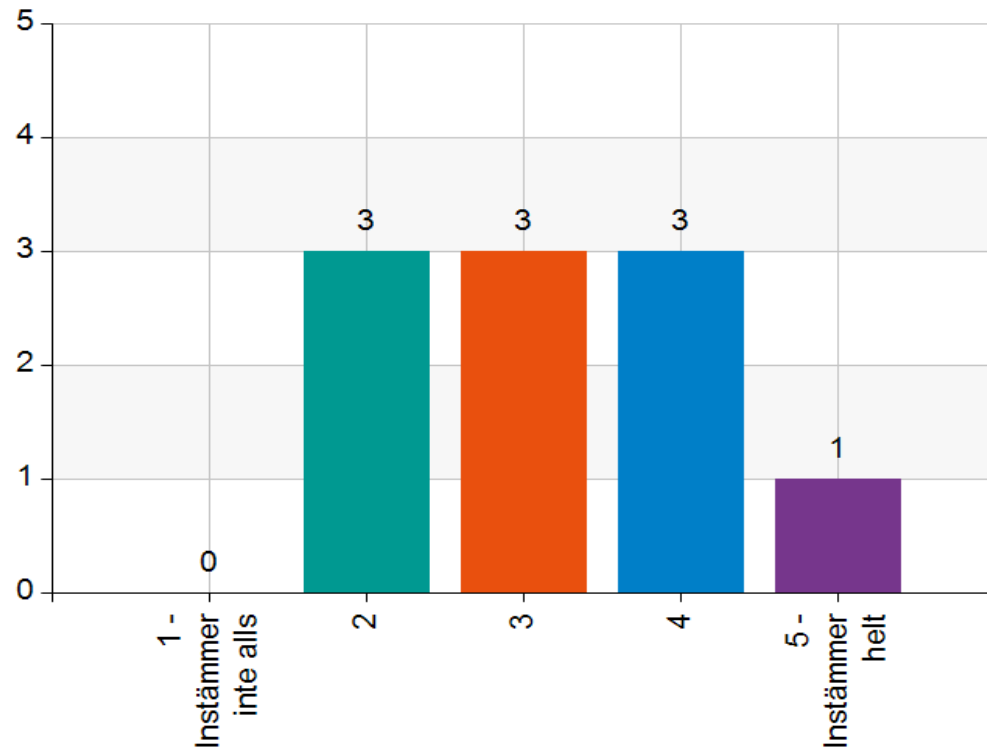

Det finns en god dialog mellan rådet och förvaltningen

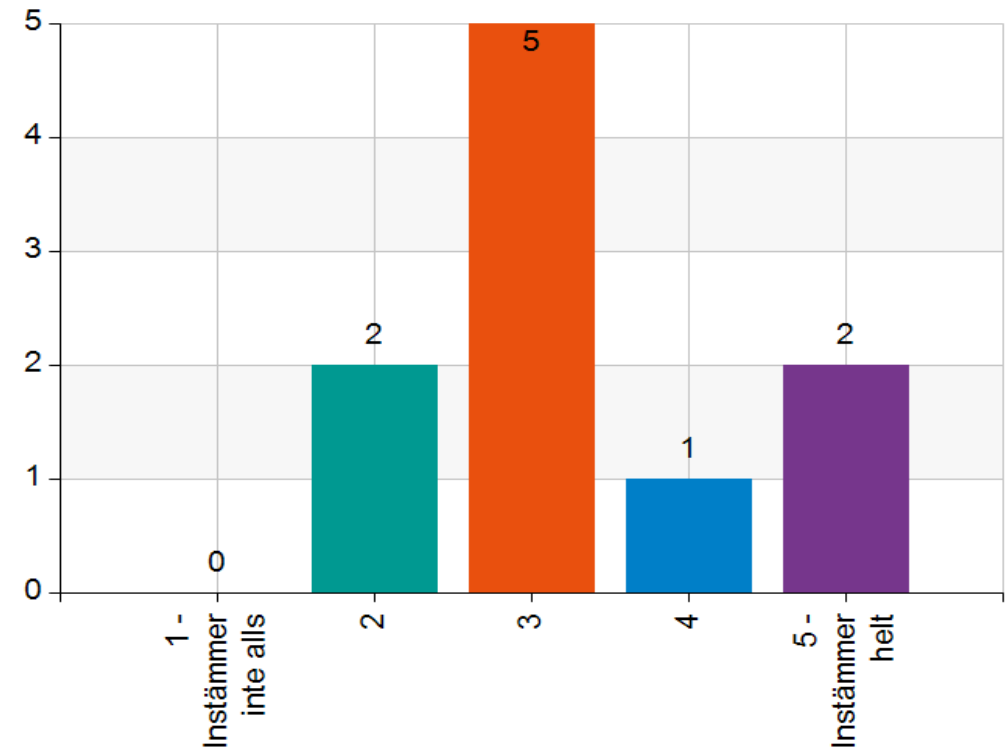

Jag känner mig lyssnad på som ledamot

Rådens samlade bild

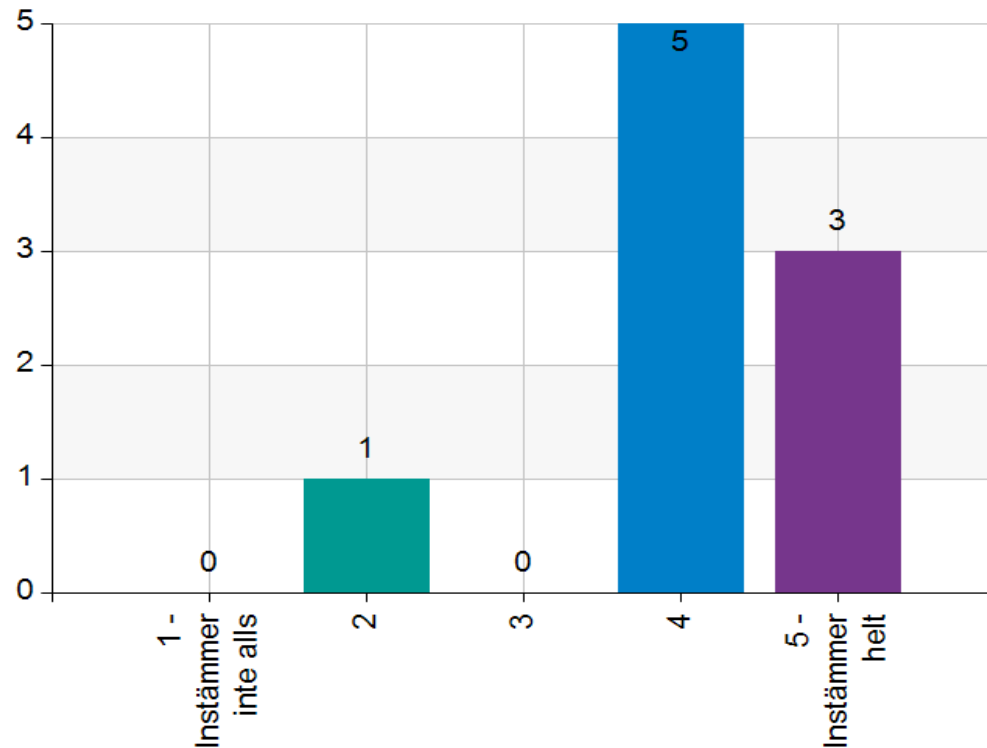

Det är tydligt vad som händer med rådets synpunkter efter möten

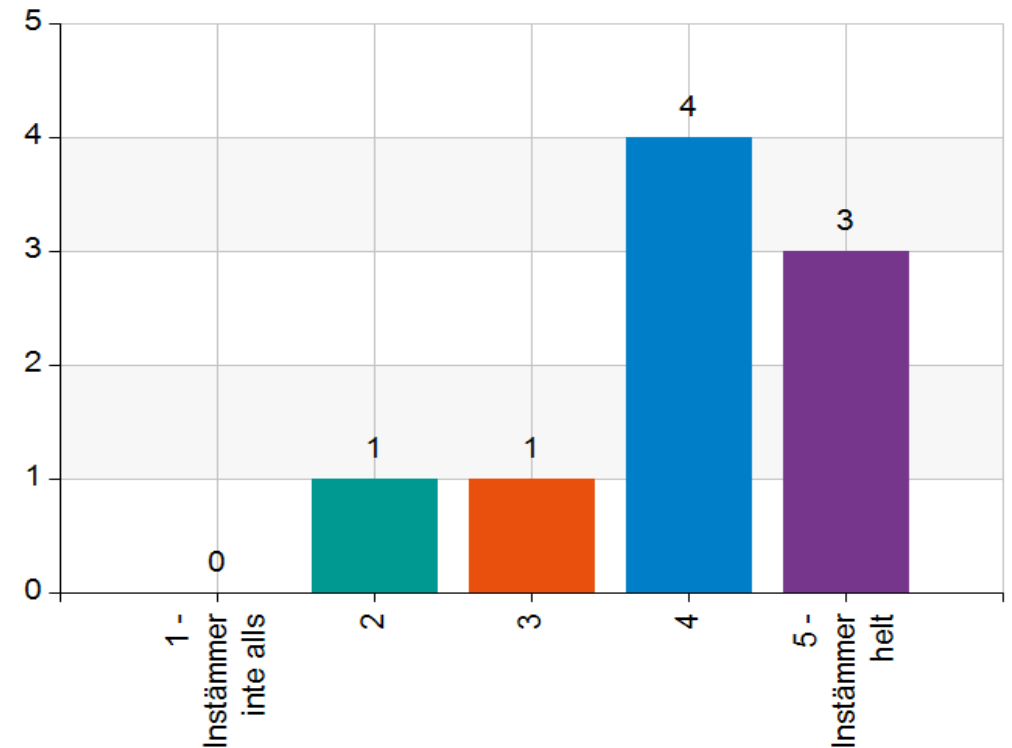

Roller och ansvar i processen är tydliga

Rådens samlade bild

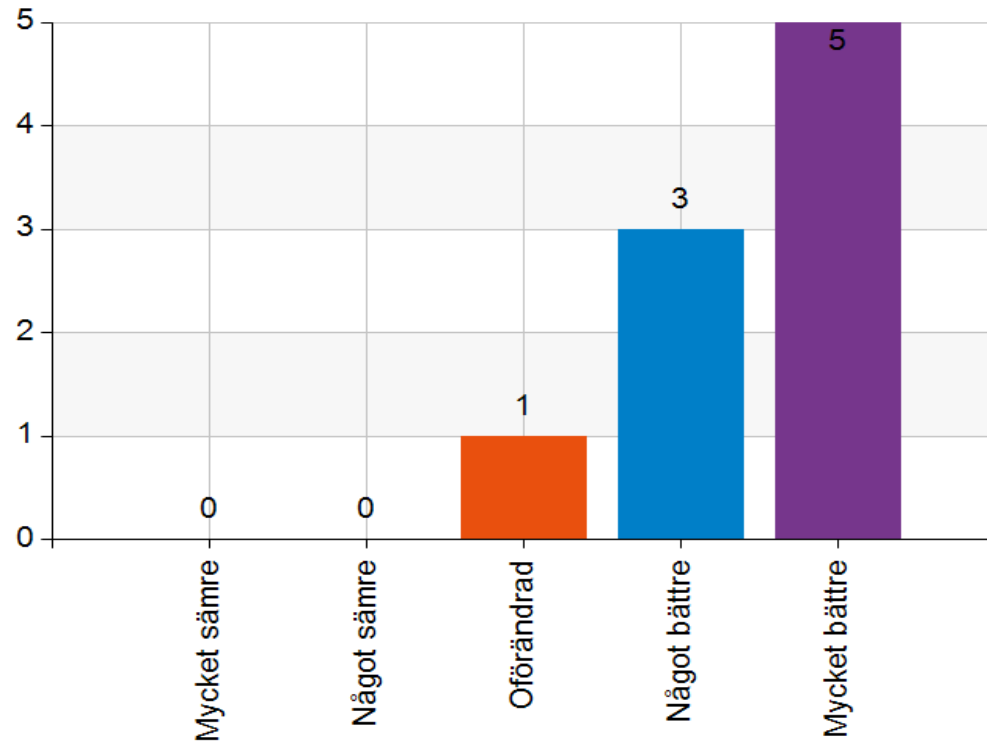

Sammantaget upplever jag att rådets delaktighet har stärkts genom de nya arbetssätten

Jag är nöjd med det sätt som rådet involveras idag

Rådens samlade bild

Sammanfattningsvis:

- Råden upplever förbättring – men återkoppling och genomslag behöver stärkas.

Jämfört med tidigare upplever jag att rådets delaktighet idag är:

Vad visade intervjustudien med tjänstepersonerna?

Tre saker blev särskilt tydliga

1. Tidpunkten spelar roll. *Delaktighet blir meningsfull först när det finns möjlighet att påverka*
2. Råden bidrar med en annan sorts kunskap. *Erfarenhetskunskap är värdefull men behöver kunna användas i beredningen*
3. Det behövs en struktur. *Delaktighet får inte vara beroende av enskilda tjänstepersoners vilja eller arbetssätt*

Vi behöver komma in medan det fortfarande går att påverka

Tidpunkten spelar roll

”Ja, det påverkar möjligheten. Och då, det är då man känner att det blir på riktigt.”

”Då bara tycker de. De bara tycker och så blir det lite på låtsas.”

Sen involvering riskerar att göra delaktigheten formell snarare än påverkande.

Ni ser sådant som vi inte alltid ser

Erfarenhetskunskap har ett särskilt värde

”Det blir ju deras perspektiv utifrån deras erfarenheter.”

- Råden kan bidra med
 - Vardagserfarenheter
 - Perspektiv som saknas i organisationen
- Råden representerar viktiga perspektiv men inte alla erfarenheter hos alla äldre/personer med funktionsnedsättning

Det kan inte bero på vem som skriver ärendet

Personberoende

Gemensamt arbetssätt

Systematisk delaktighet

Engagemang hos enskilda tjänstepersoner räcker inte. Organisationen måste skapa förutsättningarna.

"Det bygger väldigt mycket på vem som håller i frågan."

"Förvaltningen i stort har väl haft någon diffus kännedom om att de här råden existerar."

Tre saker avgör om delaktigheten blir meningsfull

Meningsfull delaktighet kräver

- Rätt tidpunkt
 - Det måste fortfarande finnas möjlighet att påverka
- Att kunskapen tas om hand
 - Rådens erfarenheter behöver få en faktisk funktion i beredningen
- Återkoppling
 - Rådet behöver kunna se vad som händer med synpunkterna

Delaktighet är inte ett enskilt möte – den skapas genom hela processen.

Vägen framåt – vad behöver Järva fortsätta utveckla?

1. Säkerställa att relevanta ärenden identifieras
2. Involvera råden tidigare i vissa frågor
3. Fortsätta stödja tjänstepersonerna
4. Tydligare synliggöra hur råden har involverats och vilka synpunkter som lämnats
5. Ge tydligare återkoppling

Vad tänker ni?

- Känner ni igen er?
- Vad har blivit bättre?
- Vad behöver vi utveckla nu?